

Sångpostillan - Sextonde söndagen efter Trefaldighet

Bidrag från Bengt Pleijel
2009-08-27
Senast uppdaterad 2018-09-10

Sextonde söndagen efter Trefaldighet

Döden och livet

Låt oss be om evigt liv i tron på Jesu uppståndelse.
Tystnad

Evige Gud, du som är Herre över liv och död –
låt oss leva i uppståndels kraft, så att vi får del av det liv som aldrig dör.
Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre och Gud,
som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

Sextonde söndagen efter Trefaldighet brukar ibland kallas ”höstens påskdag”. Vi möter här de tre som Jesus uppväckte från döden: Lasaros, änkans son i Nain och en tolvårig dotter till synagogsföreståndaren Jairos.

Ida Granqvist, som var missionär i Svenska kyrkans tjänst i Sydafrika, skrev 1902 psalmen 253, som vi får sjunga på en femtonhundratalsmelodi av Burkhard Waldis. När vi nu går in i dagens märkliga text om Lasaros uppväckelse, vill den psalmen hjälpa oss att be om fördjupad tro, hopp och kärlek.

Söndagens läsningar: Jesaja 26:19, 2 Kor 4:7-14, Joh 11:28-44, Psaltaren 107:18-22.

Vill du höra Bengt Pleijel predika, Annika Pleijel läsa text och Bodil Landgren sjunga? Klicka här!
Predikans text: Johannes 11:28-44

Marta gick hem och kallade på sin syster Maria och viskade: ”Mästaren är här och kallar på dig.” När Maria hörde det, steg hon strax upp och gick för att möta honom. Men Jesus hade ännu inte kommit in i byn utan var kvar där Marta hade träffat honom.

Judarna som var hemma hos Maria för att trösta henne såg att hon hastigt reste sig och gick ut, och de följde efter i tron att hon gick till graven för att gråta där.

När Maria nu kom dit där Jesus var och fick se honom, kastade hon sig för hans fötter och sade: ”Herre, om du hade varit här, hade min bror inte dött.”

När Jesus såg hur hon grät och hur judarna som hade följt med henne också grät, blev han upprörd och skakad i sitt innersta, och han frågade: ”Var har ni lagt honom?” De sade: ”Herre, kom och se.” Jesus föll i gråt. Då sade judarna: ”Se, hur mycket han höll av honom.” Men några av dem sade: ”Kunde inte han som öppnade ögonen på den blinde ha gjort så att Lasaros inte behövt dö?”

Jesus blev åter upprörd och gick till graven. Det var en klipphåla med en sten för öppningen. Jesus sade: ”Ta bort stenen.” Den dödes syster Marta sade då: ”Herre, han luktar redan, det har ju gått fyra dagar.” Jesus sade till henne: ”Har jag inte sagt dig att om du tror, skall du få se Guds härlighet?” De tog bort stenen, och Jesus lyfte blicken mot himlen och sade: ”Fader, jag tackar dig för att du har hört mig. Självisste jag att du alltid hör mig, men jag säger detta med tanke på alla dem som står här, för att de skall tro på att du har sänt mig.” Sedan ropade han med hög röst: ”Lasaros, kom ut.” Och den döde kom ut med armar och ben inlindade i bindlar och med ansiktet täckt av en duk. Jesus sade åt dem: ”Gör honom fri och låt honom gå.”

Vi läser Psalm 253 vers 1:

O giv oss, Herre, av den tro, som sorgerna betvingar,
som lyfter oss till ljus och ro på starka örnevingar,
som talar mäktigt till envar och bär oss under färden,
som härlig tröst i tvivlen har och övervinner världen.

Ibland händer det att vi upplever trons glädje och kraft i våra liv. Vi lever i kärleksförhållandet både till Jesus och till våra trossyskon. De tre syskonen från Betania har hittat detta rika liv. De har erfarenheter av Jesu kärlek. Jesus var mycket fäst vid Marta och hennes syster och Lasaros, berättar Johannes (11:5). Jesus älskade dem, säger Folkbibeln. Och de älskar Jesus. Det är något stort när vi hittar in i den ömsesidiga kärleken. Jesus, jag dig älskar, du som älskar mig (Psalm 359:1).

Men så händer något som skakar deras tro. Lasaros blir svårt sjuk (11:2). Man sänder då bud till Jesus. Det var klokt gjort av dem. Det är det första vi ska göra när någon i vår närhet blir sjuk. Kalla på Jesus. Börja be. Ta kontakt med den himmelska värld. Engagera församlingens bönegrupper. Så gjorde de första kristna. (Läs om det i Jakobs brev 5:13-16).

Men bönen tycks inte hjälpa. Jesus dröjer, en dag. Två dar … Lasaros dör.

Då kommer frågorna, tvivlen, grubblen, misströstan … Tankarna går i krok. Vi kan känna igen oss, när sådant händer i vår närhet. Vi anklagar Gud. Så gjorde Marta: Herre om du hade varit här hade min bror inte dött (11:21). Precis samma ord säger Maria (11:32). Och så säger deras vänner: Kunde inte han som öppnade ögonen på den blinde ha gjort så att Lasaros inte behövde dö? (11:37)

Säger vi så ibland? Om du, Jesus, hade varit här, hade detta aldrig hänt? Vi kommer med anklagelser, förebråelser, frågor. Vi begriper oss inte på Jesus.

Varför dröjer Jesus?

Jesus har tidigare sagt att han inte gör något utan att ta kontakt med Fadern (läs Joh 5:19-21). Vill Guds Son med detta lära Guds barn något viktigt? Det är så mycket som kan hända, om vi blir stilla och ber. Sök först Guds rike, tala med Jesus om det som är svårt just nu.

I samtalet med Fadern får Jesus klarhet. Det som händer med Lasaros är inte en katastrof. Den sjukdomen leder inte till döden utan skall visa Guds härlighet, så att Guds son blir förhärligad genom den, säger Jesus (11:4).

Vi står ofta i situationer då vi skakas av hur Dödens krafter härjar inte bara i människors kroppar utan också i samhället, i kyrkan, församlingslivet … Varför verkar det så dött, så livlöst, så suckigt …

Samtalet med Fadern ger Jesus klarsyn. Han talar först in tröst i undrande lärjungar. Jesus vill gå till Jerusalem. Men lärjungarna är tveksamma. De begriper inte, vad Jesus säger. Det vet att Jesus är efterspanad. Det kan vara farligt att gå dit. Där ville man stena Jesus för inte så länge sedan (10:31). Den ende som föreslår att de ska gå dit med Jesus är Tomas. Han kallas här Tvillingen. Man kallar honom ofta för Tomas Tvivlaren. Men var han det? Han tvivlade på vad de andra lärjungarna sade, men inte på Jesus (Läs Joh. 20:24-29). Här i Johannes 11 möter vi inte tvivlaren. Han säger: Låt oss gå med för att dö med honom (11:16). Så säger inte tvivlaren. Det är den mycket trofaste Tomas vi hör.

De går. När de kommer nära Jerusalem, får de veta att Lasaros dött, att begravningen skett och att han legat fyra dagar i graven. När Marta fick höra att Jesus var på väg gick hon för att möta honom. Men Maria satt kvar hemma. Jesus talar in tro och tröst i Marta. Till henne säger han de starka orden: Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva om han än dött. Och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö. (11:25-26). När Jesus frågar Marta om hon tror på detta, svarar hon: Ja, Herre, jag tror att du är Messias, Guds Son, han som skulle komma hit till världen. Marta är den första som kommer med denna bekännelse. Sedan kommer Petrus (Matteus 16:16) Sedan Tomas (Joh. 20:28).

Först möter Jesus Marta. Marta skyndar sig hem. Hon viskar till Maria: Mästaren är här och kallar på dig,

Varför viskar hon? Man ropar inte högt till en chockad och deprimerad människa. Man får tala lågmält, med tystnadens kärleksspråk. Det är ofta så med Kärlekens Gud. Han ropar inte, att han älskar dig. Han viskar in sin kärlek. För dig! För dig! Han talar i den stilla susningen (Läs 1 Kon. 19:11-12). Gud vill tala in tro i oss. För att uppfatta den rösten, behöver vi vända om och bli stilla (Jes 30:15). Vi vänder oss om till honom och ber och sjunger psalm 253 vers 1: O giv oss, Herre, av den tro …

Vi läser Psalm 253 vers 2:

O giv oss, Herre, av det hopp, som missmod icke hinner,
som skådar utur tårar opp och därför styrka vinner,
som ej, hur stjärnlös natten står, till ängslig bävan bliver,
men drömmer om det jubelår som evig sällhet giver.

I fortsättningen av vår text finner vi många tankar på missmod, tårar, natt och mörker, ängslig bävan. Men mitt i dessa tankar hittar vi i en hoppets stråle som bryter fram och ger hopp och styrka, ja t.o.m. jubel.

Maria hörde vad Marta viskade. Mästaren är här och kallar på dig. Kan det vara så att det på andra sidan dessa mörka tankar, hittar vi Honom som kan förvandla allt till en mening? Den deprimerade Elia mötte Herren på Horebs berg (Läs 1 Kon. 19:11-12).

Herren sade: ”Gå ut och ställ dig på berget inför Herren.” Då gick Herren fram där, och en stor och stark storm, som ryckte loss berg och bröt sönder klippor, gick före Herren. Men inte var Herren i stormen. Efter stormen kom en jordbävning. Men inte var Herren i jordbävningen. Efter jordbävningen kom en eld. Men inte var Herren i elden. Efter elden kom ljudet av en sakta susning.

Herren gick fram där. Men han var inte i stormen, inte i jordbävningen, inte i elden. Allt detta gick före Herren. Svårigheterna ramlar över oss och olyckorna kommer. Men vi ska vänta på vad, som händer sedan. Där finns Herren. Men han ger ingen chockterapi. Han talar till oss så stilla, så varmt, så mjukt.

När Maria når fram till Jesus, säger hon precis detsamma som Marta: Herre, om du hade varit här hade min bror inte dött. Men sedan säger hon inte något mer. Hon bara gråter. Får inte fram ett ord mer. Bara gråter och gråter.

Men vad gör Jesus? Han säger inte några snälla och tröstande ord. Han säger inte: Gråt inte. Han säger ingenting. Men det står han blir upprörd och skakad i sitt innersta. Varför? Jesus blir upprörd över all den ondska och allt det lidande som vi människor råkar ut för. Han stannar inte utanför vår nöd. Han går in i den. Han visar hur upprörd han blir över den makt som döden har. De aldrig Guds mening att någon enda kvadratmeter mark av hans jord skulle bli begravningsplats. Döden är en fiende. Något som inte behövt komma in i den här världen. Jesus är upprörd och skakad.

Sedan går Jesus fram till graven. Då står det: Jesus föll i gråt. Varför? Han lider med Marta och med Maria. Jesus är med i deras sorg och i vår sorg. Han står där och kallar på oss. Han gör det för att vrida det svåra till en välsignelse.

Till Marta hade han sagt: Jag är uppståndelsen och livet. Maria får inte höra de orden. Men hon får se hur Jesus går in i hennes smärta. Och det som sedan händer är att hon någon tid senare får se hur Jesus får gå till korset och hur han där går in i all smärta. På andra sidan korset händer det något. Jesus uppstår. Hans uppståndelse ger liv åt var och en som tror. Petrus sjunger om detta: Välsignad är vår Herre Jesu Kristi Gud och Fader. I sin barmhärtighet har han fött oss på nytt till ett levande hopp genom Jesu Kristi uppståndelse från de döda (1 Petr 1:3). Jesu uppståndelse gav inte bara liv åt Jesus utan åt var en som tror.

Nu ber vi om att få detta hopp i psalm 253 vers 2: O giv oss, Herre, av det hopp …

Vi läser Psalm 253 vers 3:

O giv oss, Herre, kärlek ock, som aldrig vänder åter,
som, fastän ständigt gäckad, dock sig ej förtröttas låter,
den glöd som icke släckes ut av stora vattufflöden,
den makt som ej vet gräns och slut, men segrar över döden.

Det som psalmen sjunger om - ”seger över döden” - det berättar Johannes om i vår text. Vi läser:

Jesus blev åter upprörd och gick till graven. Det var en klippåla med en sten för öppningen. Jesus sade: ”Ta bort stenen.” Den dödes syster Marta sade då: ”Herre, han luktar redan, det har ju gått fyra dagar.” Jesus sade till henne: ”Har jag inte sagt dig att om du tror, skall du få se Guds härlighet?” De tog bort stenen, och Jesus lyfte blicken mot himlen och sade: ”Fader, jag tackar dig för att du har hört mig. Självisste jag att du alltid hör mig, men jag säger detta med tanke på alla dem som står här, för att de skall tro på att du har sänt mig.” Sedan ropade han med hög röst: ”Lasaros, kom ut.” Och den döde kom ut med armar och ben inlindade i bindlar och med ansiktet täckt av en duk. Jesus sade åt dem: ”Gör honom fri och låt honom gå.”

Jesus står nu vid graven. Han säger ett ord med auktoritet. Ta bort stenen. Det var en stor sten. Han kunde tagit bort den själv. Han kunde sänt en ängel. Men han vill tydligen ha oss till medarbetare. Han säger till oss: Ta bort stenen.

Men nu tappar Marta all sin tro. Herre, han luktar redan. Kan vi känna igen oss här? Vi kan tro till en del. Vi kan komma med en stark bekännelse till Jesus. Men i en alldeles speciell situation, när det plötsligt blir alldeles mörkt, då rinner all tro bort. Men Jesus talar in tro i henne på nytt. Har jag inte sagt dig att om du tror skall du få se Guds härlighet. Vems ord skall du lita på, Marta, dina eller mina?

Sedan ser vi hur de tar bort stenen. Vi hör hur Jesus talar. Han talar till två personer: Till Fadern i himlen och till brodern i graven:

Först talar han till Fadern Han ser uppåt, inte nedåt. Han är inte fixerad vid svårigheterna. Han lyfter blicken. Fader jag tackar dig för att du har hört mig. Han tackar först.

Sedan hör vi, hur Jesus talar till den döde. Nej, han talar inte. Han ropade med hög röst: Lasaros kom ut.

När folket står där och ser mot graven, får de se hur något rör på sig. En man inlindad i linnebindlar kommer ut. Armarna är linda och benen, och ansiktet är täckt av en duk. Och Jesus säger: Gör honom fri och låt honom gå. Stå där inte och stirra. Behandla honom inte som ett utställningsföremål.

Vad vill Jesus säga oss? Han lovar inte att ställa sig vid varje grav och kalla ut den döde. Sällsynt att Jesus uppväcker döda. Tre gånger gör han det. Denna söndags evangelietexter berättar om dem (Lasaros i Johannes 11:28-44, Änkans son i Nain i Lukas 7:11-17 och Jairos dotter i Markus 5:35-43). De som Jesus uppväckte dog senare och lades i en grav.

Budskapet till oss i detta är: Vi får inte för alltid leva här på jorden. Det vore inte det allra bästa. Men vi får för alltid leva med Jesus. Nu finns han här och kallar på oss. Lasaros (Bengt, Stina, Erik …) kom ut! Kom ut ur ditt instängda liv, där allt känns så dött och kallt och ödsligt. Jesus ger oss ett nytt liv som inte ens döden rår på. Vi föds på nytt. Övergår från döden till Livet. Det livets lades ned i dopet börjar spira, växa.

Vi sjunger om detta liv: Det lever inom dig fast skumt och fördolt. Gud råder: allt skall under honom bli lagt, med kärlekens makt (psalm 258:1). Men trots att du hittat detta liv, så finns det så många bindningar kvar, så många snören och rep som låser dig och gör dig ofri. Vi rör oss. Men gör det mycket långsamt. Därför säger Jesus till människor omkring oss: Lös honom, och låt honom gå. Gör henne fri. Ta bort bindningarna som låser och ögondukar som förblindar. Vi får proklamera Jesu frihet i varandras liv. Jesus ger liv och vi får hjälpa varandra att vandra, att leva Livet. Ge varandra en ny start.

Vi ber nu om och sjunger om denna kärlekens makt som förvandla och förnya oss i psalmen 253 vers 3: O giv oss, Herre, kärlek ock …

Du ordbrukare! Leta rätt på ett bibelord från denna söndags texter och lär dig det by heart!

Upptäck också att du faktiskt kan de tre verserna på psalm 253 utantill. I bibelskolans skattkammare kan du leta dig fram till Nyfikenhetsvandring 34

Där du får stanna till och reflektera över vad Jesu uppståndelse betyder för oss.

Där finns åtta hållplatser som alla har samma budskap:

VI FÅR LEVA!